

**Ekstensiv forundersøgelse af ca 96.000 m<sup>2</sup> på LISELUND Lynges by, Lynges matr. 9io og 9e, - Sorø kommunes lokalplanforslag 102 foretaget i perioden 3. – 5. april 2006.**

**Indhold**

Resumé.....	1
Årsag og sagshistorie .....	2
Deltagere. ....	2
Lokalisering og topografi.....	2
Indmåling .....	2
Metode og beskrivelse .....	3
Fundtyper og datering .....	3
Vurdering og evt. fremtidige tiltag .....	3
Fundliste.....	5
Fotoliste.....	5
Tegningsliste .....	5
Måledata.....	5
SVM2005109 Bilag 1: fordelingen af anlægsspor	
SVM2005019 Bilag 2: Fotos på ark	



2005109D18: eksempler på kogestensgrubernes bevaringsgrad

**Resumé**

Ekstensiv forundersøgelse af tidligere frugtplantage gav spredtliggende kogestensgruber og gruber, som ikke kan dateres nærmere indenfor oldtiden.

### Årsag og sagshistorie

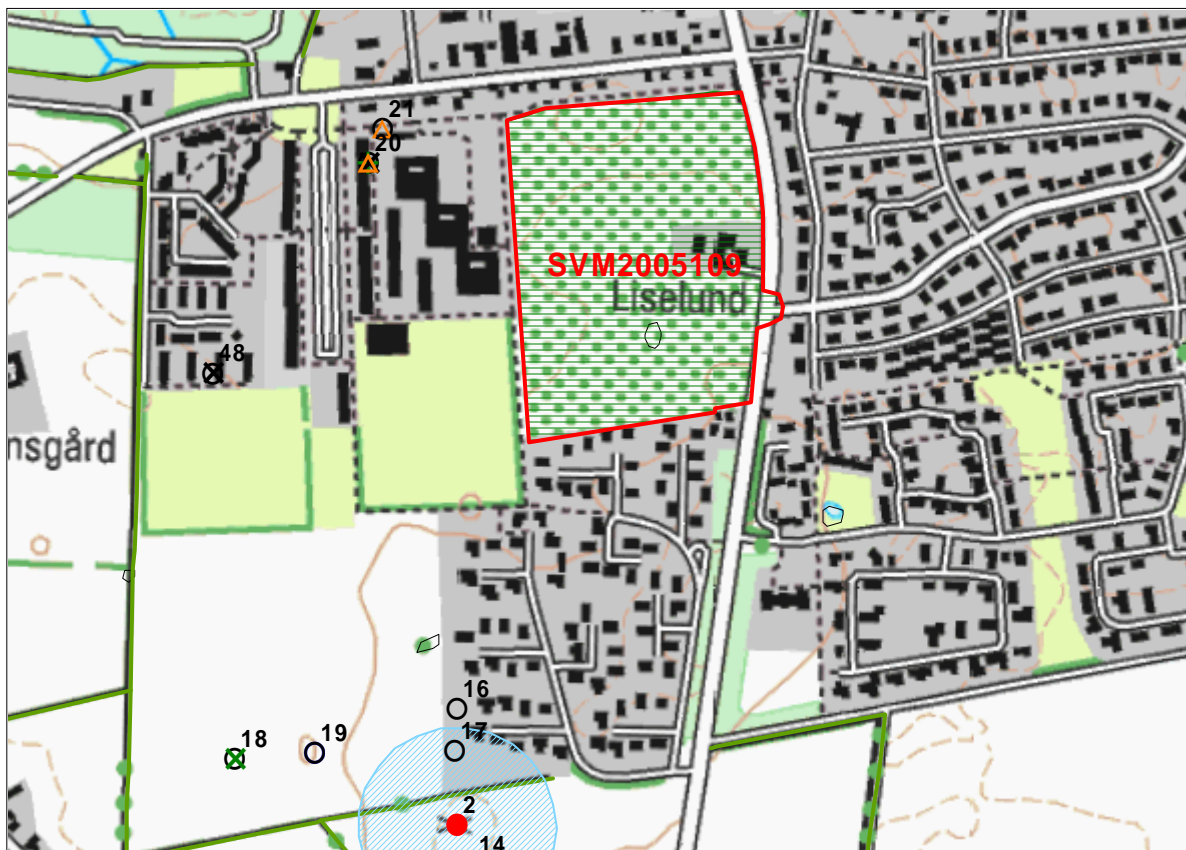
Bygherre henvendte sig til museet for at få en udtalelse efter museumslovens § 25 ang. skjulte fortidsminder (yderligere sagsoplysninger er registreret i Musfront). En besigtigelse af plantagen inden træerne blev fældet viste, at området kunne indeholde bebyggelsesspor, som havde sammenhæng med gravhøjene vest og syd (040107-2, -14, 16, -17, -18, -19, -20, -48) for udstykningsområdet. En ekstensiv forundersøgelse af det planlagte vejareal blev aftalt med bygherre.

### Deltagere.

Undersøgelsen blev gennemført af Kirsten Christensen med maskinkraft fra Brandsmark. Holbæk Museum har stået for indmålingen af søgegrøfter og anlæg.

### Lokalisering og topografi

Gården "Liselund" ligger øst for Skælskørvej i den sydlige del af Sorø-forstaden Frederiksberg. Terrænet er jævnt, men forundersøgelsen afslørede flere lavninger, som er opfyldt i forbindelse med dyrkningen af arealet. Undergrunden består af fedt gult ler. Muldlaget består af brungråt leret muld og tykkelsen varierer fra 20 – 60 cm, tykket henover lavningerne.



SVM2005109 Liselund: det undersøgte areal er markeret med rødt. Signaturen for frugtplantagen er bevaret.

### Indmåling

Alle anlæg og søgegrøfter er indmålt med GPS den 5. april 2006 med stor nøjagtighed.

**Metode og beskrivelse**

Med gravemaskine på bæltet gravede i alt 9 søgegrøfter nogenlunde hvor det kommende vejforløb skal være. De fremkomne fyldskifter blev med det samme streget op, fortløbende nummereret og beskrevet i forhold til type, indhold, funktion og datering. Udvalgte anlæg blev snittet med skovl og snittet blev beskrevet.

**Fundtyper og datering**

	Oldtid
Anlæg - Grube	X
Anlæg - Ildsted	X
Anlæg - Stolpehul	X

**Vurdering og evt. fremtidige tiltag**

Der blev undersøgt ca. 2175 m<sup>2</sup> hvilket giver en undersøgelsesprocent på ca. 2,25 %. I dette tilfælde anses det for at være dækkende, da området har været frugtplantage og dermed intensivt dyrket. Der blev undersøgt 25 anlæg fordelt på 1 stolpehul, 5 kogestensgruber, 13 gruber af forskellig type og 6 naturlige lavninger, som er fyldt op med muld i forbindelse med dyrkningen. Dateringen af anlæggene til oldtid eller oldtid? er usikker, da den udelukkende er baseret på fyldens homogenitet og indhold. Der er ikke opsamlet fund, som kan datere de forhistoriske anlæg nærmere inden for oldtiden.

På grundlag af den ekstensive forundersøgelse vurderes arealet at være uden væsentlige kulturhistoriske anlægsspor og der er ikke grundlag for yderligere arkæologiske undersøgelser.

Sorø d. 21. april 2006



Kirsten Christensen

## Anlægsliste

A-nr	Type	Snit	Beskrivelse	Datering
01	Grube	Snittet Ø-V, 15 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider.	Gråbrunt muld	Oldtid?
02	Lavning	Snittet med maskine, >2,5 m dyb	Mørkgråbrunt leret muld med trækul, sten, tegl i bunden. Derover brun muld	
03	Grube	Snittet N-S, set mod vest. 25 cm dyb.	Brungråt leret muld med trækulnister og sten	Oldtid?
04	Grube	Afrundet bund og sider	Lysbrungråt muldet ler.	Oldtid?
05	Kogestens-grube		Gråsort trækulsholdigt muldet ler pakket med sodede ildpåvirkede sten	Oldtid
06	Grube?	Snittet N-S, set mod vest. 20 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider	Melleمبرunt muldet ler	Oldtid?
07	Grube?		Melleمبرunt muldet ler	Oldtid?
08	Grube		Melleمبرunt muldet ler	Oldtid?
09	Grube	Snittet N-S, set mod Ø. 13 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider	Gråbrunt muldet ler med trækulsnister og sten	Oldtid
10	Grube		Mørkgråbrunt muldet ler med sten	Oldtid?
11	Lavning		Mørkbrungråt sandet ler med store sten	
12	Lavning		Gråbrunt sandet ler. et område på 1 x 4 m indeholder mange 15x20 cm sten med lidt mørkere fyld omkring	
13	Lavning	30 cm dyb, plan bund	Mørkgråbrunt leret muld med 10-15 cm sten.	
14	Lavning		Mørkbrungråt muldet ler	
15	Stolpehul	Snittet Ø-V, set mod syd. 16 cm dyb, skrå sider, afrundet bund	Mørkgråbrunt muldet ler	Oldtid
16	Grube?		Brungråt leret muld med sten	Recent?
17	Grube	Snittet N-S, set mod øst. 20 cm dyb, skrå sider, afrundet bund	Brungråt muldet ler	Oldtid
18	Grube	Snittet N-S, set mod vest. 25 cm dyb, skrå sider, afrundet bund	Mørkbrungråt muldet ler med trækulsnister og sten	Oldtid
19	Grube		Mørkbrungråt trækulsholdigt muldet ler med sten	Oldtid
20	Kogestens-grube		Mørkbrungråt trækulsholdigt muldet ler med ildpåvirkede sten	Oldtid
21	Rest af kogestensgrube		Spættet gul ler med brungråt trækulsholdigt muldet ler	Oldtid
22	Rest af kogestensgrube		Spættet gult ler med mørk brungråt trækulsholdigt muldet ler	Oldtid
23	Kogestens-grube		Mørkbrungråt trækulsholdigt leret muld med ildpåvirkede sten	Oldtid
24	Grube		Brungråt leret muld med trækulsnister	Recent?
25	Lavning		Mørkbrungråt leret muld med sten	

**Fundliste**

Der blev ikke indsamlet fund ved undersøgelsen

**Fotoliste**

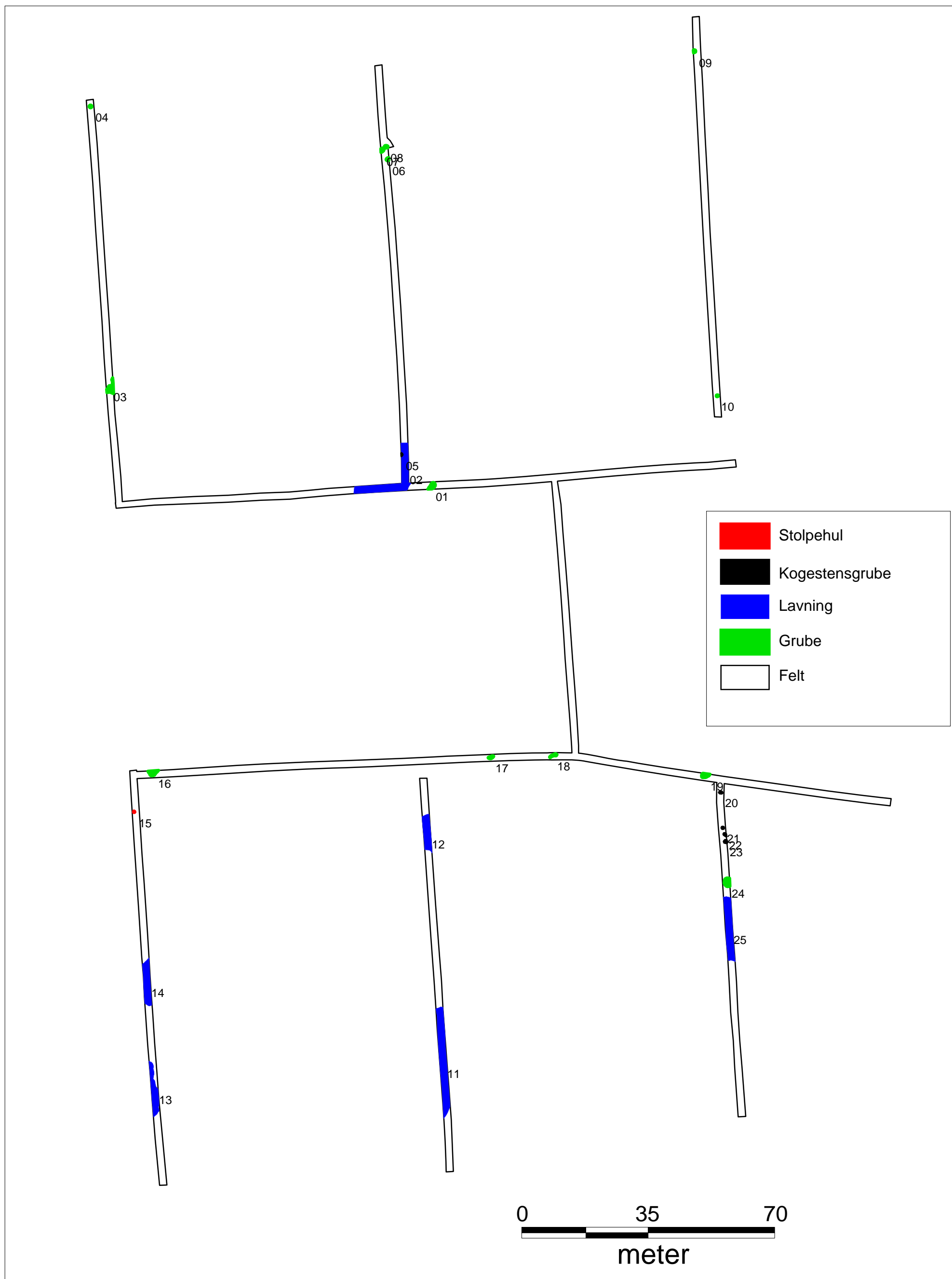
2005109D01 – D07 er brugt ved besigtigelsen

Film nr	Opt	Type	Tekst	Fot	Dato
2005109	8	Digital	Gården Liselund set fra syd	KC	05-04-2006
2005109	9	Digital	Den sydøstlige del af område, østdel, set fra nord	KC	06-04-2006
2005109	10	Digital	Den sydøstlige del af område, midtdel, set fra nord	KC	06-04-2006
2005109	11	Digital	Den sydøstlige del af område, vestdel, set fra nord	KC	06-04-2006
2005109	12	Digital	Opmåling af østdel af søgegrøft 8, set fra øst	KC	06-04-2006
2005109	13	Digital	Den sydvestlige del af området, østdel, set fra nordøst	KC	06-04-2006
2005109	14	Digital	Den sydvestlige del af området, vestdel, set fra nordøst	KC	06-04-2006
2005109	15	Digital	Den nordvestlige del af området, set fra sydøst	KC	06-04-2006
2005109	16	Digital	Den nordøstlige del af området, norddel, set fra sydvest	KC	06-04-2006
2005109	17	Digital	Den nordøstlige del af området, østdel, set fra sydvest	KC	06-04-2006
2005109	18	Digital	Anlæggene A21,A22,A23, set fra sydvest	KC	05-04-2006
2005109	19	Digital	Kogestensgrube i nordprofil af søgegrøft 8, set fra syd	KC	05-04-2006
2005109	20	Digital	A01, A02 i søgegrøft 1, set fra øst	KC	05-04-2006

**Tegningsliste**

T-nr	Type	Målestok	Init
2005109T01	Oversigtstegning af fordelingen af anlæg og grøfter	Ikke målfast	KC
2005109T02	Beskrivelser af anlæg		KC

**Måledata**



SVM2005109 Bilag 01: fordelingen af anlægsspor



2005109D08.JPG



2005109D09.JPG



2005109D10.JPG



2005109D11.JPG



2005109D12.JPG



2005109D13.JPG



2005109D14.JPG



2005109D15.JPG



2005109D16.JPG



2005109D17.JPG



2005109D18.JPG



2005109D19.JPG



2005109D20.JPG